

державного устрою править революційна республіка. Вони погоджуються що час втягує людей в різноманітні радикальні зміни, але вважають: досвід достатньою мірою доводить, що такі зміни можна без ризику здійснити тільки в межах простору, який забезпечує державний устрій, освячений традиційною владою та інституціями, і лише способом, який цілком узгоджується з традиційними процедурними методами. А щоб не сталося втрати довіри, зміни має здійснювати група людей, які відомі відданістю традиціям рідної країни, і здійснювати їх в атмосфері впевненості людей у спроможність конститутивної процедури забезпечити реформи та в бажанні всіх класів визнати їх, коли вони будуть справедливо втілені в життя [4].

Отже, суспільство – це складний органічний цілісний механізм, елементи якого дуже тісно пов'язані. Тому, якщо відбуваються навіть мінімальні зміни в одному з елементів – стабільність суспільства, як єдиного цілого, постає під великим питанням. Управління суспільством чи політикою не можна здійснювати керуючись соціальною теорією чи певним планом. В першу чергу орієнтуватися потрібно на отриманий досвід. Адже, розвиток суспільства представляє собою поступовий процес, який спирається на звичаї, традиції, закони та настанови та їх зміну внаслідок морального вдосконалення людини.

Список використаних джерел:

1. Эклсхолл Р. Політичні ідеології. Введення / Роберт Эклсхолл. – Лондон: Хатчинсон, 1986. – 317 с.
2. Берк Е. Про імперію, свободу та реформу / Едмунд Берк. – Лондон: Видавництво Йельського Університету, 2000. – 569 с.
3. Джозеф де Местр. Нарис генеративного принципу політичних конституцій та інших інститутів людства / Джозеф де Местр. – Париж, 1814. – 119 с.
4. Роберт Нісбет. Консерватизм: Мрія і реальність / Роберт Нісбет. – Милтон-Кинс, 1986. – 131 с.

Мизнікова В.В.

студентка,

Науковий керівник: Куцепал С.В.

доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри,

Полтавський юридичний інститут

Національного юридичного університету

імені Ярослава Мудрого

СУТНІСТЬ ФЕНОМЕНУ ЕЛІТИ

У наш час суспільство є найбільш динамічною та складною соціальною системою, тому для того, щоб ефективно розвиватись та функціонувати, воно потребує управління, а саме – політичного управління. Останнє є напрочуд важливим, оскільки реалізує політику. У будь-якому суспільстві суб'єктом політичного управління є політична еліта.

Еліта, з французького *elite*, що означає – вибране, дібране, найкраще. Даний термін досить довго взагалі не використовували, лише з кінця XIX століття, завдяки В. Парето і його соціологічній теорії еліт, він почав застосовуватись в США, а також у Великій Британії. А от широко поняття «еліта» почали використовувати лише з 30 – х рр. XX століття [1].

У наш час багато науковців працюють над більш повним розкриттям даного поняття. Кожен з них вносить своє бачення щодо даного поняття. Спільним у їх думках є лише те, що еліта є необхідною для існування суспільства [2].

Для того, щоб зрозуміти глибинну сутність поняття еліта, потрібно простежити як розвивались ідеї елітизму. Свій початок вони беруть у філософському вченні Стародавнього Китаю.

Важливою є думка Конфуція щодо цього. Даний мислитель ділив людей на 2 типи: керовані і ті, хто керує. Останні, на думку Конфуція, повинні бути мати певні риси, що виділяли б їх з – поміж інших, а саме: відповідальність, справедливість, самоповага [3]. Головним критерієм для того, щоб управляти, мислитель вбачав саме моральні якості і водночас любов до людей.

Наступною епохою, про яку слід зазначити, є середньовіччя. Як ми знаємо, у ті часи панувало християнство, що проголошувало рівність кожного перед Богом. Звісно через це ідея елітизму досліджувалась значно пасивніше, ніж це було до того, але вона не була зовсім покинута.

Як приклад можу привести думки Фоми Аквінського. Не дивлячись на те, що він сам був християнином, у його працях можна прослідкувати ідеї еліти. Він доносив людям те, що духовна влада, тобто церква, є головною, порівняно зі світською (що повинна їй підкорюватись), оскільки право людини, чи світського правителя є значно нижчим від права Бога [1].

Новий час був напрочуд складним, оскільки у цей період Європа потерпала від буржуазних революцій. Саме тепер люди нарешті могли створювати політичні інститути, які б привели до найкращої форми політичного устрою.

У цей же час свої ідеї стосовно еліти пропонував світу Ніцше. Філософ не сприймав революцію, яка виступала проти еліти, на його думку, революція мала місце лише в духовному сенсі, але не в соціальному. На думку Ніцше, еліта існує, бо завжди є люди, які виявляються краще за інших, і саме це спонукає їх до того, щоб управляти [4].

Вище зазначені лише ідеї, що тяжіли до елітизму. Власне теорію про еліту першими сформував Г. Моска та В. Парето. Перший доводив, що еліта формується за допомогою того, що люди діляться на меншість (яка управляє) та більшість (яка підпорядковується меншості). Парето більш чітко сформулював теорію еліт. Він запропонував дещо інше тлумачення даного поняття. Теоретик вважав, що еліта – це не тільки ті, хто управляє, а й ті, хто є найуспішнішими у сфері своєї діяльності. Тобто суспільство поділяється не на більшість і меншість, а на великі групи людей [5].

Послідовниками Г. Моска та В. Парето були Р. Міхельє, Ж. Сорель та М. Вебер, які не тільки підтримували ідеї своїх попередників, але й переосмислювали деякі положення і розвивали їх, відповідно до свого

розуміння [6]. Наприклад, взявши за основу теорію Г. Моска, Р. Міхельс сформулював власну думку щодо того, чому існує еліта. Він наголошував на тому, що функції управління є важливою для держави, тому потрібні люди, які б їх виконували, вони утворюють організовану меншість, яка і являє собою еліту [1].

Отже, дотепер немає однозначної думки щодо точного визначення еліти. Але, проаналізувавши думки науковців з приводу даного поняття, можна сказати, що це невеликі групи людей, що є найуспішнішими у своїй сфері діяльності, які є природженими лідерами і можуть впливати на людей.

Список використаних джерел:

1. Григорчак І. Р. Еліта як суспільний феномен [Електронний ресурс] / Ігор Григорчак // Вісник Національної академії державного управління. – 2010. – Режим доступу до ресурсу: <http://visnyk.academy.gov.ua/wp-content/uploads/2013/11/2010-4-7.pdf>.
2. Гаман-Голутвина О. Определение основных понятий элитологии / О. Гаман-Голутвина // Полис. – 2000. – № 3. – С. 97–103.
3. Лунь Юй. Древнекитайская философия. Собрание текстов : в 2 т. / Юй Лунь. – Т. 1. – М. : Мысль, 1972. – С. 139–174.
4. Ашин Г. К. Элитология : учеб. пособие / Г. К. Ашин. – М. : МГИМО-Ун-т МИД России, 2005. – 544 с.
5. Парето В. Компендиум по общей социологии / В. Парето ; пер. с итал. А. А. Зотова. – 2-е изд. – М. : Издат. дом ГУ ВШЭ, 2008. – 511 с.
6. Грищенко Н. І. Закономірності та тенденції розвитку політичної еліти в умовах сучасного українського суспільства [Електронний ресурс] / Н. І. Грищенко // Науковий журнал «Молодий вчений», № 1 (03). – 2014. – Режим доступу до ресурсу: https://www.google.com.ua/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=10&ved=0ahUKEwiNz_gx_LXAhXjNJoKHZklB-UQFgh1MAk&url=http%3A%2F%2Fer.nau.edu.ua%2Fbitstream%2FNAU%2F10643%2F1%2F%25D0%25A1%25D1%2582%25D0%25B0%25D1%2582%25D1%258F%2520%25D0%2593%25D1%2580%25D0%25B8%25D1%2589%25D0%25B5%25D0%25BD%25D0%25BA%25D0%25BE.docx&usg=AOvVaw0tjwZDqJbrvH-wRRZyJpbu.

Овчаренко К.В.

студентка,

Науковий керівник: Удовика Л.Г.

доктор юридичних наук, професор,

Запорізький національний університет

СУЧАСНІ ТЕОРІЇ ПОХОДЖЕННЯ ДЕРЖАВИ

Протягом багатьох століть теорії походження держави займають і продовжують займати розуми мільйонів людей, що намагаються зрозуміти, що таке держава, як і для чого вона з'являється, в чому її сенс і призначення. Численні суперечки ведуться навколо питань про те, як виникає і розвивається держава, яка її природа, сутність.

Окремі питання змісту теорій походження держави знайшли відображення в працях вітчизняних науковців, серед яких насамперед: Ю.